

Európai parlamenti választások

Európai
jogérvényesítést –
itt, most
és mindenkinek!

**Kiáltvány egy emberi
jogokat tiszteletben
tartó Európáért**

Hungarian Helsinki Committee

Egy emberi jogokat tiszteletben tartó Európáért

Egy emberi jogokat tiszteletben tartó Európáért

Kiáltvány a 2014. évi európai parlamenti választásokra
AEDH és tagszervezetei, Brüsszel, 2013. november 11.

1. Az emberi jogok tiszteletben tartása az állampolgársághoz és a demokráciához kapcsolódóan

Lakóhelyen alapuló európai állampolgárság, amely egyenlő polgári és politikai jogokat biztosít az EU minden lakosa számára. Az alapjogok legmagasabb jogalkotási szinten történő harmonizációja az Európai Unióban, kiterjesztve az Európai Unió jogalkotási hatásköreit az alapvető jogok területére is. Az Európai Unió intézményeinek demokratizálása az Európai Parlament valódi jogalkotó szervvé alakítása útján, amely rendelkezik a jogalkotási kezdeményezés jogával.

2. Az emberi jogok tiszteletben tartása gazdasági, szociális és kulturális jogok területén

Annak érdekében, hogy a kereskedelmi Európa helyébe egy szociális Európa léphessen, az Európai Uniónak egyenlő hozzáférést kell biztosítania a gazdasági, szociális és kulturális jogokhoz, és a különböző szociális szakpolitikákat a legmagasabb jogalkotási szinten kell összehangolnia. Egy lakóhelyen alapuló szociális állampolgárságért, amely a közös jogosultságok egy alapvető készletén alapul.

3. Az emberi jogok tiszteletben tartása a kisebbségi jogok területén, fellépés a hátrányos megkülönböztetéssel szemben

Ha Európa hiteles kíván maradni a diszkrimináció valamennyi formájával szembeni fellépés területén, el kell fogadnia az új anti-diszkriminációs irányelvet, amelynek kérdésében a Tanács korábban évekig nem hozott döntést. Lépéseket kell tenni a jogok egyenlő biztosítása, különösen a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében, amely alapvető eleme a diszkriminációval szembeni fellépésnek. Az Európai Uniónak és tagállamainak biztosítaniuk kell a legnagyobb európai kisebbségi közösség, a roma közösség számára azt az elismerést, figyelmet és azokat az erőforrásokat, amelyek járnak nekik.

4. Az emberi jogok tiszteletben tartása a menedéjog és a migráció területén

Minden migráns számára teljes körűen és oszthatatlanul biztosítani kell jogai gyakorlásának lehetőségét. Minden menedékkérőt méltóságát tiszteletben tartva kell fogadni, és biztosítani szükséges számukra azokat az anyagi erőforrásokat és jogérvényesítési lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik védelemre irányuló kérelmük érdemi elbírálását, attól függetlenül, hogy az EU mely területére érkeznek. Minden tagállam köteles méltó életkörülményeket biztosítani a menedékkérők számára a menedékjogi eljárás alatt. A menekültek és migránsok integrációját kiemelt célnak kell tekinteni.

5. Az emberi jogok tiszteletben tartása a fogvatartás területén

A fogvatartott személyek a jogok alanyai maradnak, akiket kivételesen és kizárólag a jogi előírásokkal összhangban fosztanak meg szabadságuktól, amelyet a büntetés kitöltése után szükségszerűen visszanyernek. Ennek megfelelően, a fogvatartás időtartama alatt is meg kell, hogy őrizzék a munkához, oktatáshoz, és szociális biztonságához való jogukat. A szabadságvesztés-büntetés előtt vizsgálni kell más büntetések kiszabásának a lehetőségét. A fogvatartási körülményeket az Európai Unióban belül a legmagasabb szintű követelményeknek megfelelően szükséges harmonizálni.

6. Az emberi jogok védelme a személyes adatokhoz kapcsolódóan

A személyes adatok védelme alapjog, nem pedig „egy eszköz a gazdasági fejlődés előmozdításához”. A személyes adatok védelmét európai szinten azonos módon és azonos garanciák rögzítésével szükséges biztosítani egy egységes jogi dokumentum elfogadásával, amely

Egy emberi jogokat tiszteletben tartó Európáért

kiterjed a közigazgatási, szociális, kereskedelmi és gazdasági szférára, valamint a rendőrségi, igazságszolgáltatási és más belügyi területekre.

1. Az emberi jogok tiszteletben tartása az állampolgársághoz és a demokráciához kapcsolódóan

Lakóhelyen alapuló európai állampolgárság, amely egyenlő polgári és politikai jogokat biztosít az EU minden lakosa számára.

Az alapjogok legmagasabb jogalkotási szinten történő harmonizációja az Európai Unióban, kiterjesztve az Európai Unió jogalkotási hatásköreit az alapvető jogok területére is.

Az Európai Unió intézményeinek demokratizálása az Európai Parlament valódi jogalkotó szervvé alakítása útján, amely rendelkezik a jogalkotási kezdeményezés jogával.

Az állampolgársághoz való jog az emberi minőséghez kötődő alapjog. Annak alapja pusztán az, hogy az egyén felismeri: ő valamelyik állam polgára. Az állami szerveknek ezért nem az állampolgárság adományozásának jogával, hanem elismerésének kötelezettségével kellene rendelkezniük.

Ennek ellenére jelenleg több millió európai polgár tekinthető diszkriminatív állami gyakorlat áldozatának, amely nem ismeri el állampolgárságukat. Ez a helyzet 15 millió harmadik országból származó és az Unióban élő polgárt érint, valamint több mint 500.000 hontalan személyt.

Az AEDH a következőkre szólít fel:

- 1.1. Az állampolgársághoz való jog egyetemes jogként történő elismerése.
- 1.2. A lakóhelyen alapuló, önálló európai állampolgárság jogintézményének létrehozása, amely ennek megfelelően már nemcsak kiegészítő jellegű a nemzeti állampolgárságokhoz képest.

A soron következő, kulcsfontosságú európai választások előtt az AEDH kiemeli az európai fórumok és parlamenti képviselők felelősségét a következőkhöz kérdésekhez kapcsolódóan:

- 1.3. Az európai állampolgárság csak akkor jelent érdemi jogosultságot, ha az „befogadó”; ezért egyenlően kell biztosítani minden Európában lakóhellyel rendelkező tagállami állampolgár számára az összes alapvető jogot, különösen a gazdasági és szociális jogokat.
- 1.4. A lakóhelyen alapuló európai állampolgárság ugyancsak feltételezi az alapjogok legmagasabb jogalkotási szintű harmonizációját és a jogok közös biztosítását az Unió minden lakosa számára.
- 1.5. Az Európai Uniónak és tagállamainak ratifikálniuk és teljes körűen alkalmazniuk kell az ENSZ Hontalanság visszaszorításáról szóló 1961-es egyezményét és az Európa Tanács 1997-es Állampolgársági egyezményét.
- 1.6. Az állampolgárság és a demokrácia nem működhet hatékonyan az Európai Unióban az európai politikai élet létrejövetele nélkül, vagyis határokon valóban átívelő politikai erők, az európai intézmények sürgős demokratizálása – különösen az Európai Parlament jogalkotási kezdeményezésének biztosítása – valamint az európai civil társadalom megerősödése és annak elismerése nélkül, hogy a civil társadalom az EU politikai és jogalkotási tevékenységének egy valódi szereplője.

2. Az emberi jogok tiszteletben tartása gazdasági, szociális és kulturális jogok területén

Annak érdekében, hogy a kereskedelmi Európa helyébe egy szociális Európa léphessen, az Európai Uniónak egyenlő hozzáférést kell biztosítania a gazdasági, szociális és kulturális jogokhoz, és a különböző szociális szakpolitikákat a legmagasabb szinten kell összehangolnia.

Egy lakóhelyen alapuló szociális állampolgárságért, amely a közös jogosultságok egy alapvető készletén alapul.

Az AEDH megjegyzi, hogy az Európai Unióban tapasztalható egy olyan tendencia, hogy a kereskedelem Európájának igényeit a társadalom Európájának szükségletei elé helyezik, és ezzel jelentős szociális és gazdasági különbségeket okoznak az EU-ban.

Ebben az összefüggésben, az AEDH továbbra is szilárdan elkötelezett a következő értékek mellett:

- 2.1. Egyenlő hozzáférés a gazdasági és szociális jogokhoz, és egyenlő minőségű szolgáltatások biztosítása mindenki számára.
- 2.2. Gazdasági növekedés, amely szorosan kapcsolódik az emberi fejlődéshez.
- 2.3. Az európai nemzetek közötti szolidaritáson alapuló kötelek fejlesztése, amely érvényesül a tagállamok kapcsolatrendszerében is.
- 2.4. Az európai társadalmak multikulturális jellegének erősítése és olyan európai kulturális tevékenységek támogatása, amelyek a maguk sokszínűségében az európai polgársághoz kapcsolódó értéket képviselnek. Ezek fenntartása és megőrzése az EU és a tagállamok feladata.

Ennek megfelelően, **az AEDH a következőkre szólít fel:**

- 2.5. Munkahelyteremtés és a munka megfelelő értékelésére vonatkozó hatékony szakpolitikák kialakítása.
- 2.6. Olyan szakpolitika, amely biztosítja a hozzáférést az emberhez méltó lakhatáshoz.
- 2.7. A szabad és szekularizált, állam által biztosított oktatáshoz való jog elismerése.
- 2.8. Mindenki jogának elismerése az egészségügyi és a szociális ellátáshoz – azon törekvések ellenére, amelyek az egészséget más termékekhez hasonló árucikké próbálják formálni.
- 2.9. A különböző szociális szakpolitikák harmonizációjának kezdeményezése pontos menetrend szerint a legmagasabb szintű ellátás biztosítása érdekében egy szolidaritási rendszeren keresztül, amely különböző területeken biztosítja a szociális védelmet (minimálbér, garantált alapjövedelem, egészségügyi és munkanélküli biztosítás, nyugdíj-ellátás).
- 2.10. Olyan EU külpolitika kialakítása, amely támogatja és monitorozza az emberi jogi kötelezettségek hatékony érvényesülését olyan harmadik országokban, amelyek szerződéses kapcsolatban állnak az EU-val. Különösen fontos, hogy azokat a javakat, amelyek hozzáférhetőek az EU-ban, tisztességes munkafeltételek mellett állítsák elő.
- 2.11. Olyan európai szociális politika kezdeményezése, amely fellép a kilakoltatással és a szegénységgel szemben, és támogatja az EU lakosainak nagyobb fokú integrációját.
- 2.12. Azon erőforrások fejlesztése, amelyek hozzájárulhatnak egy szociális Európa megteremtéséhez, egyúttal az adóelkerüléssel, adóparadicsomokkal és korrupcióval szembeni fellépéshez.
- 2.13. Egy lakóhelyen alapuló szociális állampolgárság, amely a közös jogosultságok egy alapvető készletén alapul.

3. Az emberi jogok tiszteletben tartása a kisebbségi jogok területén, fellépés a hátrányos megkülönböztetéssel szemben

Ha Európa hiteles kíván maradni a diszkrimináció valamennyi formájával szembeni fellépés területén, el kell fogadnia az új anti-diszkriminációs irányelvet, amelynek kérdésében a Tanács korábban évekig nem hozott döntést. Lépéseket kell tenni a jogok egyenlő biztosítása, különösen a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében, amely alapvető eleme a diszkriminációval szembeni fellépésnek.

Az Európai Uniónak és tagállamainak biztosítaniuk kell a legnagyobb európai kisebbségi közösség, a roma közösség számára azt az elismerést, figyelmet és azokat az erőforrásokat, amelyek járnak nekik.

Az AEDH a következőkre szólít fel:

- 3.1. Az Európai Unió gyakorolja az öt megillető jogokat és kötelelességzegés esetén lépjen fel a tagállamokkal szemben, különösen a romák kisebbségi jogainak megsértése esetén.
- 3.2. Az Európai Unió erősítse meg, hogy világos és erős politikai akarattal támogatja a diszkriminációval szembeni európai szintű fellépést, valamint az európai diszkriminációs politika fejlesztését és erősítését.
- 3.3. A horizontális hatályú „anti-diszkriminációs” irányelv elfogadásának támogatása.
- 3.4. Az Európai Unió ratifikálja az Emberi Jogok Európai Egyezményét.
- 3.5. Az Európai Unió és tagállamai ratifikálják és alkalmazzák teljes körűen az Európa Tanács keretében elfogadott Nemzeti kisebbségek védelmének európai keretegyezményét.
- 3.6. Az Európai Unió és tagállamai ratifikálják és alkalmazzák teljes körűen a módosított Európai Szociális Chartát.
- 3.7. Az Európai Unió és tagállamai ratifikálják és alkalmazzák teljes körűen az ENSZ 1996-os Szociális Szerződését.
- 3.8. Az Európai Unió fejlessze az integrációs és szociális szakpolitikákat a migránsok és kisebbségek demokratikus eljárásokban történő nagyobb fokú részvétele érdekében.

4. Az emberi jogok tiszteletben tartása a menedékjog és a migráció területén

Minden migráns számára teljes körűen és oszthatatlanul biztosítani kell jogai gyakorlásának lehetőségét. Minden menedékkérőt méltóságát tiszteletben tartva kell fogadni, és biztosítani szükséges számukra azokat az anyagi erőforrásokat és jogérvényesítési lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik védelemre irányuló kérelmük érdemi elbírálását, attól függetlenül, hogy az EU mely területére érkeznek. Minden tagállam köteles méltó életkörülményeket biztosítani a menedékkérők számára a menedékjogi eljárás alatt. A menekültek és migránsok integrációját kiemelt célnak kell tekinteni.

Az AEDH elutasítja:

- 4.1. Azt a bevándorlási politikát, amely kizárólag a migránsok munkaerejének hasznosságán alapul.
- 4.2. A migránsok kriminalizálását, abban az esetben is, ha nem rendelkeznek személyi okmányokkal.
- 4.3. A migránsok fogva tartását, különösen sérülékeny személyek, menedékkérők és kiskorúak esetében.
- 4.4. Azon politikák folytatását, amelyek a határok ellenőrzését és migráció kezelését kiszervezik, különösen visszafogadási egyezmények megkötése útján olyan államokkal, amelyek nem garantálják a migránsok és menekültek emberi jogait.
- 4.5. A biztonságos származási országok és a biztonságos harmadik országok jegyzékének alkalmazása a menedékkérelmek megtagadásának vagy visszautasításának eszközeként.
- 4.6. Az „illegális” jelző használatát a migránsokkal vagy a migrációval összefüggésben.

Az AEDH a következőkre szólít fel:

- 4.7. A rövid távú tartózkodási vízumok megszüntetésére.
- 4.8. A Dublin III. szabályozás megszüntetésére és egy európai szolidaritási politika kialakítására a menedékkérők fogadásával kapcsolatban.
- 4.9. Fontos a határok külső ellenőrzésének és a FRONTEX ügynökség tevékenységének polgár-központú, parlamenti felügyelete.
- 4.10. Az Európai Parlamentnek kiemelt szerepet kell kapnia az irányelvek alkalmazásának ellenőrzésében.
- 4.11. Az Európai Unió és tagállamai ratifikálják a Migráns munkavállalók és családtagjaik jogainak védelméről szóló nemzetközi egyezményt.

5. Az emberi jogok tiszteletben tartása a fogvatartás területén

A fogvatartott személyek a jogok alanyai maradnak, akiket kivételesen és kizárólag a jogi előírásokkal összhangban fosztanak meg szabadságuktól, amelyet a büntetés kitöltése után szükségszerűen visszanyernek. Ennek megfelelően, a fogvatartás időtartama alatt is meg kell, hogy őrizzék a munkához, oktatáshoz, és szociális biztonságához való jogukat.

A szabadságvesztés-büntetés előtt vizsgálni kell más büntetések kiszabásának a lehetőségét.

A fogvatartási körülményeket az Európai Unión belül a legmagasabb szintű követelményeknek megfelelően szükséges harmonizálni.

Az AEDH a következőkre szólít fel:

- 5.1. A szabadságtól való megfosztás járjon együtt szociális reintegrációs programmal.
- 5.2. A fogvatartott személyek őrizzék meg polgári és politikai jogaikat, a munkához és képzéshez való jogukat, valamint kapcsolatukat a társadalombiztosítási rendszerekkel.
- 5.3. A szabadulás előkészítésének és a szociális támogatásnak prioritást kell kapnia.
- 5.4. A szabadságvesztés-büntetést más, alternatív büntetésekhez képest utolsó lehetőségként kell értékelni.
- 5.5. A költségvetési és személyzeti politikának összhangban kell állnia a fenti célkitűzésekkel.
- 5.6. A fogvatartási körülményeket a legmagasabb szintű követelményeknek megfelelően szükséges harmonizálni.
- 5.7. Ne alkalmazzák az európai elfogatóparancsot, amíg a bűncselekmények szabályozását nem harmonizálják és nem garantálják az egyéni jogokat.
- 5.8. Alkalmazzák az Európai Börtön szabályokat.
- 5.9. Alkalmazzanak alternatív szankciókat azon személyek esetében, akik egészségügyi problémáktól szenvednek és a fogvatartás következményeként súlyosabbá válhat egészségi állapotuk.
- 5.10. A mentálisan sérült fogvatartottakat nem szabad börtönben fogva tartani.
- 5.11. A börtönök működtetése maradjon állami keretek között, építésükre és fenntartásukra ne kerülhessen sor haszonszerzésre irányuló gazdasági tevékenység keretében.

6. Az emberi jogok védelme a személyes adatokhoz kapcsolódóan

A személyes adatok védelme alapjog, nem pedig „egy eszköz a gazdasági fejlődés előmozdításához”. A személyes adatok védelmét európai szinten azonos módon és azonos garanciák rögzítésével szükséges biztosítani egy egységes jogi dokumentum elfogadásával, amely kiterjed a közigazgatási, szociális, kereskedelmi és gazdasági szférára, valamint a rendőrségi, igazságszolgáltatási és más belügyi területekre.

Az AEDH megjegyzi, hogy az Európai Unió egyre növekvő mértékben kezel biztonsági kérdéseket – különösen a határok védelméhez, a migráció ellenőrzéséhez és a terrorizmussal szembeni fellépéshez kapcsolódóan – olyan módon, hogy aránytalanul nagy adatmennyiséget rögzít és egyidejűleg felügyeleti rendszereket működtet (Eurodac, Eurosur, Smart Borders, SIS II, VIS, stb.).

Az AEDH megjegyzi továbbá, hogy a személyes adatokat a digitalizáció és a globalizáció korszakában alapjogi minőségük helyett egyre gyakrabban kezelik a szabad piacon használható erőforrásként.

Az AEDH ezek alapján a következőkre szólít fel:

- 6.1. A személyes adatok védelme alapjog, a személyes adatok nem tekinthetők „eszköznek a gazdasági fejlődés előmozdításához”.
- 6.2. A személyes adatok védelmének garanciáit egy egységes jogi dokumentumban szükséges rögzíteni, amely kiterjed a közigazgatási, szociális, kereskedelmi és gazdasági szférára, valamint a rendőrségi, igazságszolgáltatási és más belügyi területekre.
- 6.3. Nemzeti és európai szinten egyaránt független és hatékony ellenőrzési mechanizmusokat szükséges kialakítani ezen a területen az egyéni jogok biztosítására.
- 6.4. Az adatbázisok biztonsági okokból történő összekapcsolását és az átjárhatóságát a jogszerűség és az arányosság szempontjára figyelemmel korlátozni szükséges.
- 6.5. A biometrikus adatok használatát szigorúan kell szabályozni, és tiltani azok felhasználását a magánszférában.
- 6.6. A biztonsági kamerák használata – beleértve a kamerákkal felszerelt drónokat is – szigorú szabályozás és felügyelet alá kell, hogy tartozzon, meg kell követelni továbbá azok előzetes bírósági jóváhagyását.
- 6.7. Az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről szóló 2006/24/EK irányelvet felül kell vizsgálni abból a célból, hogy több garanciát tartalmazzon a polgárok jogainak védelméhez kapcsolódóan.
- 6.8. Az Európai Unió támogassa a tájékoztatást és figyelemfelhívást szolgáló kampányokat – különösen a kiskorúak számára – azokkal a veszélyekkel kapcsolatban, amelyeket a közösségi média és az internet használata jelenthet a magánéletre és a személyes adatokra nézve.